

EP.9

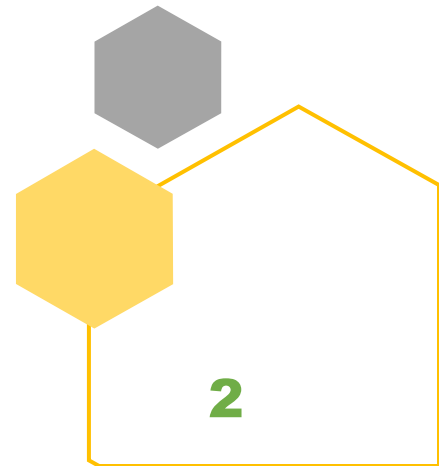
นโยบายการเงิน และเครื่องมือทาง นโยบายการเงิน

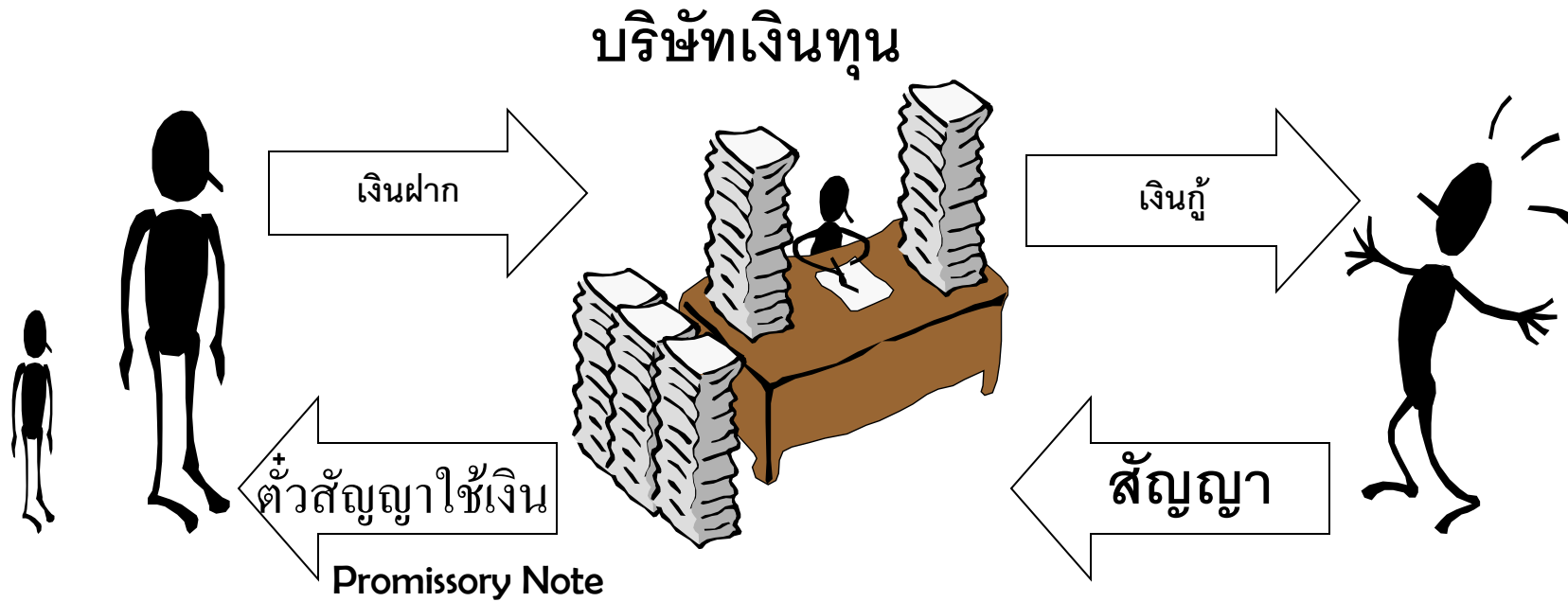
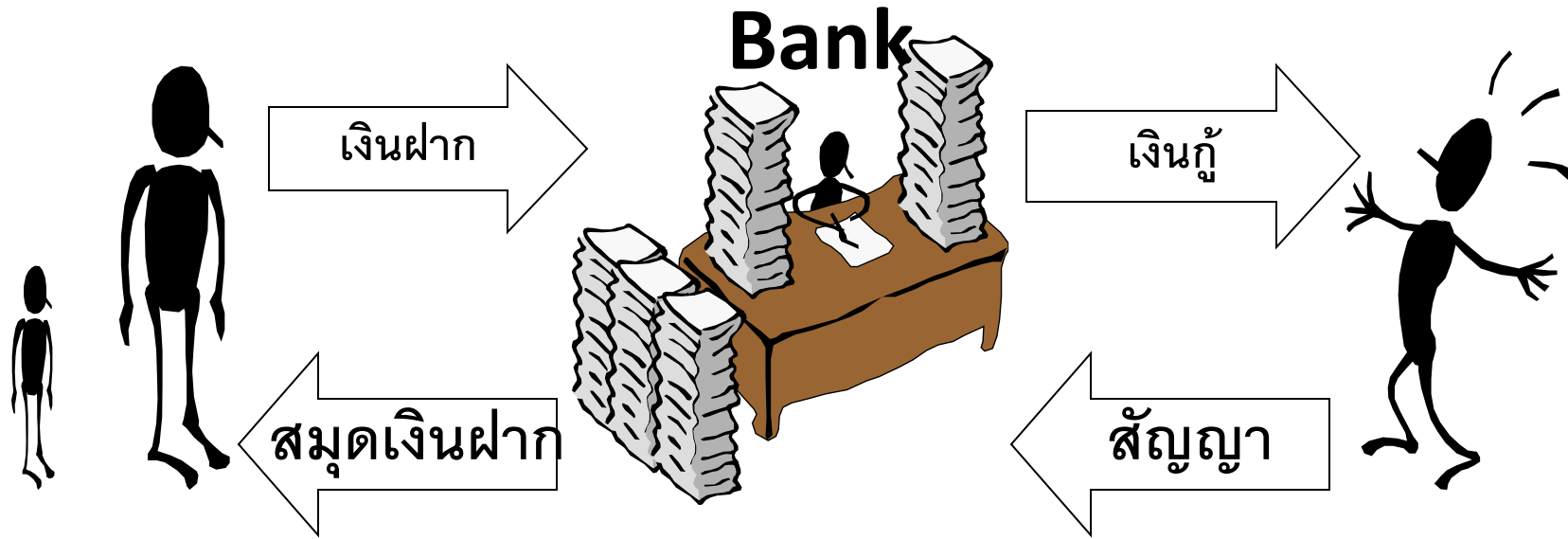
อาจารย์ ดร. สรียา โต อมาเรา

เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำ ตั๋วสัญญาใช้เงิน ต่างกันอย่างไร

- ถ้าผู้กู้และผู้ให้กู้สามารถตกลงกันได้ในเรื่องปริมาณเงินที่ผู้กู้ระยะเวลา ดอกเบี้ย ก็ไม่มีปัญหา
- แต่บางครั้งก็เกิดปัญหาเพราะความต้องการไม่ตรงกันจึงเกิดระบบธนาคาร

ตลาดการเงิน (Financial Market)

ตลาดการเงิน คือ ตลาดที่อำนวยความสะดวกในการโอนเงินจากหน่วยเศรษฐกิจที่มีเงินออมไปยังหน่วยเศรษฐกิจที่ต้องการเงินออมเพื่อไปลงทุนในอนาคต

- 1) **ตลาดเงิน (Money Market)** คือ ตลาดที่มีการระดมทุนและการให้สินเชื่อระยะสั้นที่ไม่เกิน 1 ปี
- 2) **ตลาดทุน (Capital Market)** คือ ตลาดที่มีการระดมเงินออมระยะยาวและให้สินเชื่อระยะยาวตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

การพัฒนาตลาดการเงินไทย

1. การพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศ

- ในช่วงแรกไทยยังไม่มีเงินทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจ ต้องพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นองค์การระหว่างประเทศ และนักลงทุนจากต่างประเทศ

2. นโยบายเปิดเสรีทางการเงิน

- เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบและตลาดเงินให้เป็นแนวสากล จึงมีการผ่อนคลายกฎระเบียบทางการเงินต่างๆ ทำให้เงินทุนไหลเข้ามาจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก

3. การพัฒนาเทคโนโลยี

- พัฒนาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ เพื่อให้ต้นทุนการทำธุรกรรม (Transaction) ลดลง
- ผ่อนคลายกฎระเบียบต่างๆ ส่งเสริมให้มีการแข่งขันกัน ทำให้ธุรกิจต่างๆ ในตลาดการเงินต้องนำเสนอผลิตภัณฑ์ทางการเงินและบริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้ามากที่สุด

บทบาทตลาดการเงิน

1. ผู้ที่ออมทรัพย์ได้รับประโยชน์

- ผู้ออมได้รับประโยชน์ในรูปของดอกเบี้ย เงินปันผล แล้วแต่กรณี

2. นักลงทุนได้รับประโยชน์

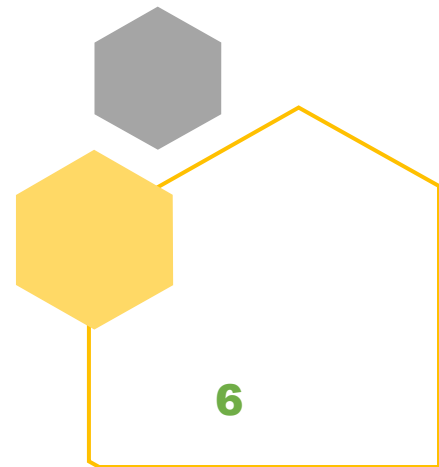
- ช่วยให้ผู้ลงทุนหาแหล่งเงินกู้ได้สะดวกขึ้น

3. ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวมขยายตัว

- นักลงทุนสามารถกู้ยืมไปลงทุนได้มากขึ้น
- ผู้บริโภคมีโอกาสมีเงินทุนเพื่อการบริโภคมากขึ้น

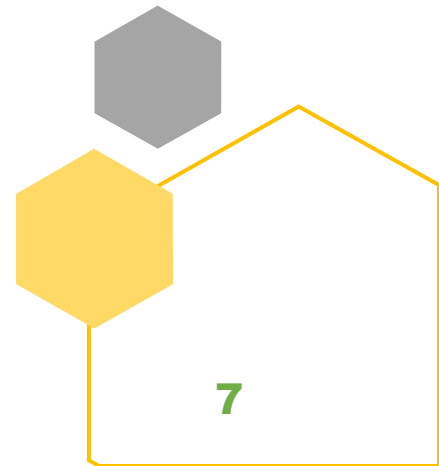
4. ระบบเศรษฐกิจมีการสะสมทุนของประเทศเพิ่มขึ้น

- ทำให้เกิดการระดมทุนโดยผ่านตลาดทุนและระดับการลงทุนที่แท้จริงสูงขึ้น และทำให้การผลิตสินค้าและบริการสูงขึ้นด้วย

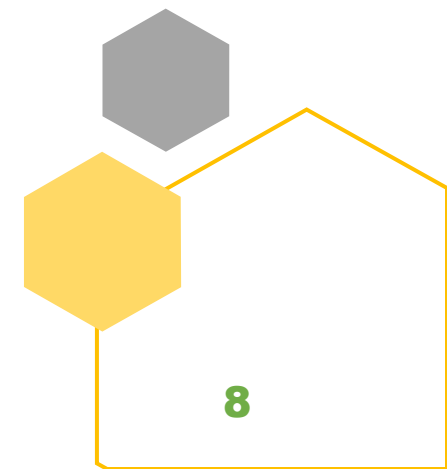
ตลาดเงิน (Money Market)

- สามารถแบ่งเป็นตลาดเงินในระบบ (เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ ธนาคารกลาง) และตลาดเงินนอกระบบ (เช่น การกู้ยืมโดยไม่มีกฎหมายรับรอง)
- กิจกรรมสำคัญ คือ การกู้ระหว่างธนาคาร การกู้โดยตรง การเบิกเงินเกินบัญชี การซื้อขายตราสารการเงินระยะสั้น
- ตราสารที่อยู่ในตลาดเงิน เช่น ตั๋วแลกเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน ตั๋วเงินคลัง ตราสารการค้า
- บริษัทเงินทุน และ บริษัทหลักทรัพย์ต่างกันอย่างไร ???

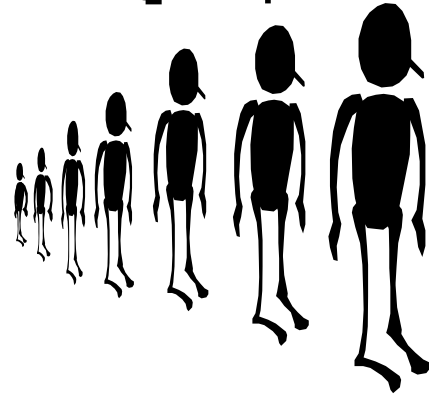
ตลาดทุน (Capital Market)

- สถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สหกรณ์ออมทรัพย์ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ สหกรณ์การเกษตร ที่ให้สินเชื่อระยะยาวเกิน 1 ปี
- ตราสาร คือ หุ้นกู้ หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ พันธบัตรรัฐบาล
- ตลาดแรก และตลาดรองต่างกันอย่างไร ???

ตลาดแรก

ผู้ลงทุน

เงินทุน

หุ้นสามัญ

บริษัทที่ต้องการเงินทุน

เงิน

หุ้นสามัญ

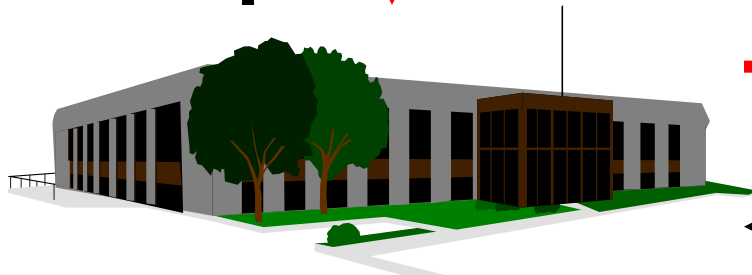
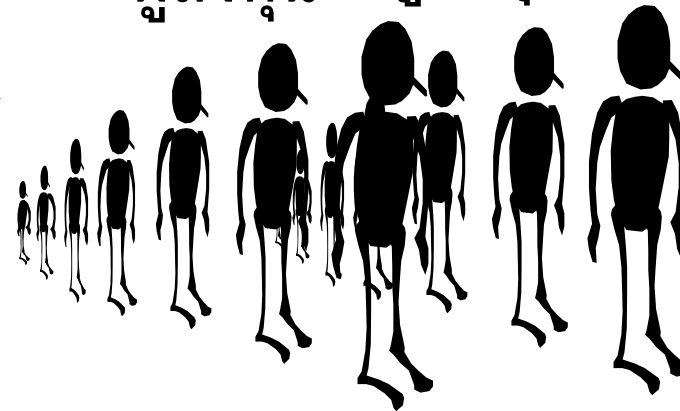
ตลาดรอง

หุ้นสามัญ

ผู้ลงทุน

ผู้ลงทุน

ตลาดหลักทรัพย์

เงิน

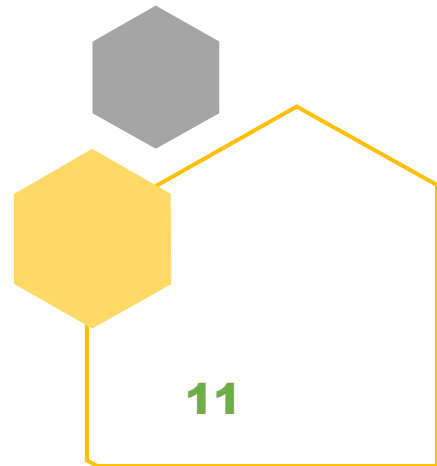
ความสำคัญของการตลาดการเงิน

- เป็นแหล่งระดมทุนจากผู้มีเงินออมไปยังผู้ที่ต้องการเงินทุน
- มีการจัดสรรเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ
- รักษาอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
- สร้างความมั่นคงให้กับระบบเศรษฐกิจ

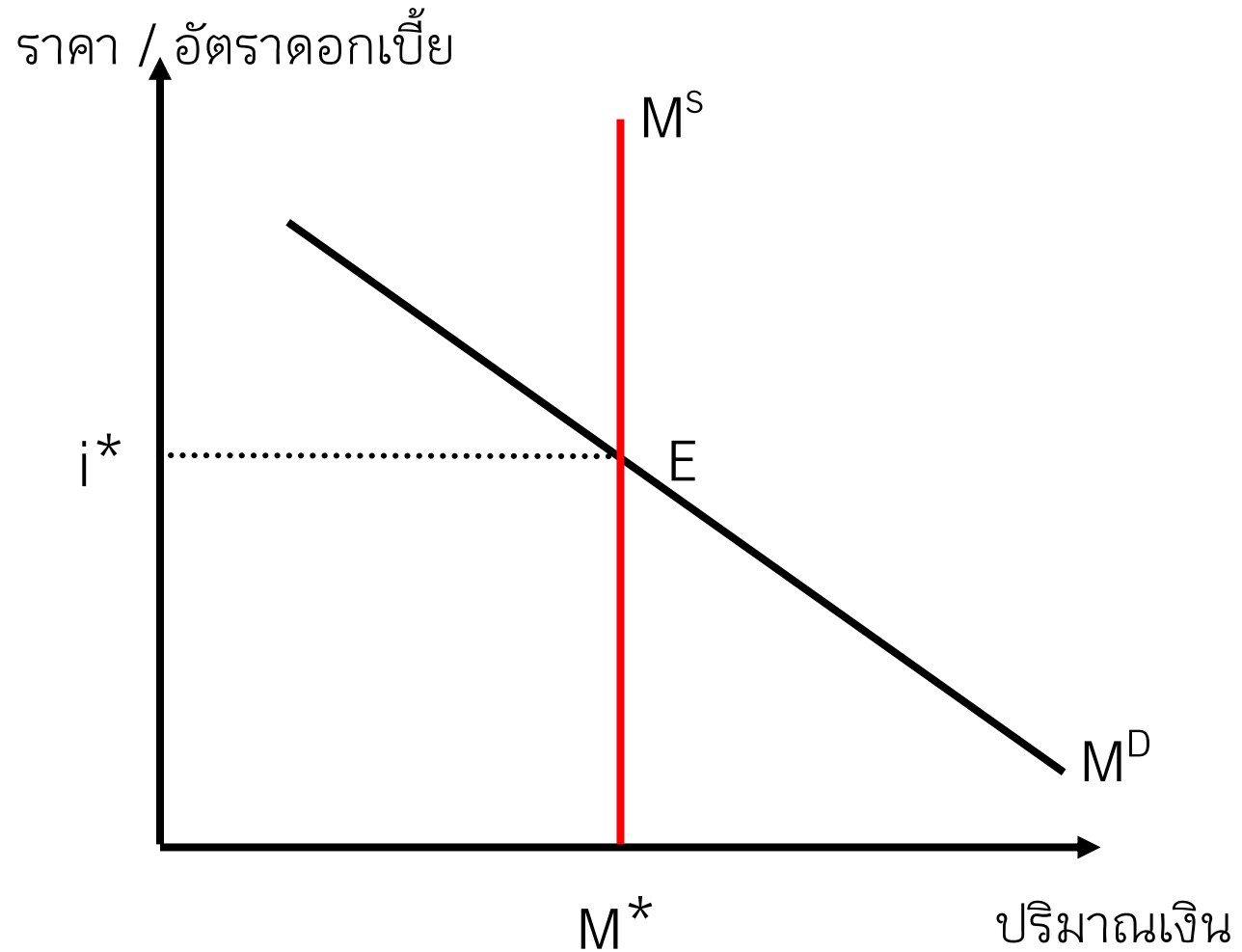
ดุลยภาพในตลาดเงิน

- ปริมาณในที่นี้คือ ปริมาณเงินในระบบ (Money Supply) และราคาของเงินก็คือผลตอบแทนจากการใช้เงิน นั่นคือ ดอกเบี้ย (Interest)
- ดุลยภาพ คือ จุดที่อุปสงค์ต่อการถือเงินมี ค่าเท่ากับ อุปทานของเงิน

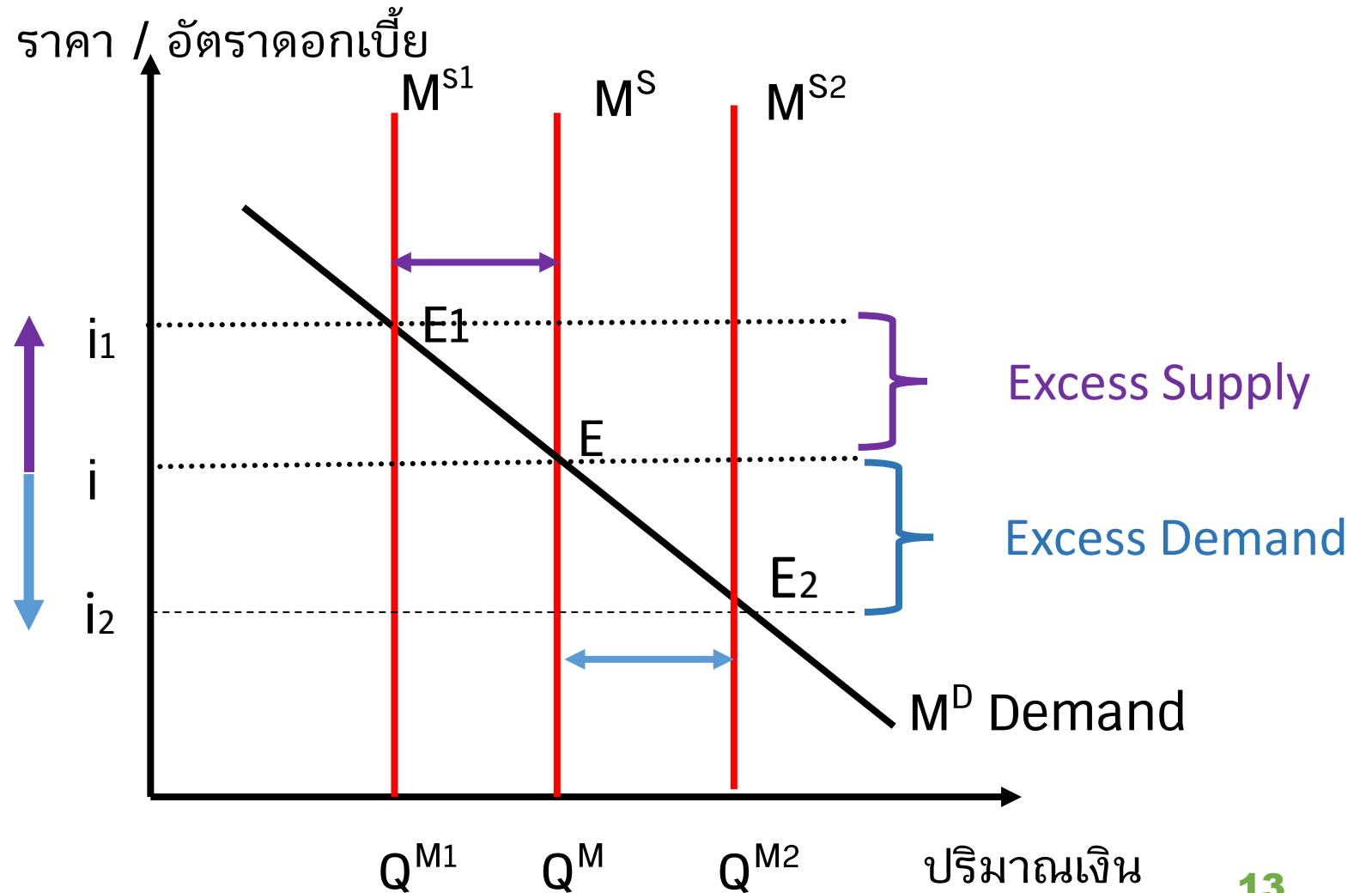
ดุลยภาพในตลาดเงิน

Demand and Supply of Money

อุปทานเงินเปลี่ยนแปลง

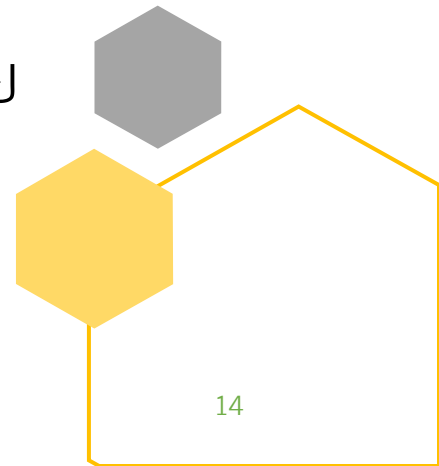
Change in Supply of Money

ประเภทสถาบันการเงิน

ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank)

- สถาบันการเงิน เป็นผู้ช่วยรวบรวมเงินทุนของ ผู้ที่มีเงินส่วนเกินจากรายย่อยแล้ว นำเงินให้สินเชื่อผู้ที่ขาดแคลนเงินทุน
- ธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นสถาบันการเงินที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ
- รับฝากเงินในบัญชีกระแสรายวัน บัญชีออมทรัพย์และ บัญชีเงินฝากประจำ
- ปล่อยสินเชื่อ / ให้กู้เงิน เช่น ธนาคารกรุงเทพ กรุงไทย กสิกรไทย ไทยพาณิชย์ กรุงศรีอยุธยา เป็นต้น

สถาบันทางการเงินที่ประกอบ กิจการธนาคาร

- ฿ ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ฿ ธนาคารพาณิชย์
- ฿ ธนาคารที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ

สถาบันทางการเงินที่**ไม่ได้** ประกอบกิจการธนาคาร

- ฿ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์
- ฿ สหกรณ์การเกษตร
- ฿ สหกรณ์ออมทรัพย์
- ฿ สหกรณ์เครดิตยูเนียน
- ฿ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์
- ฿ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- ฿ บริษัทประกันภัย

สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions)

สถาบันการเงินเฉพาะกิจ เป็นสถาบันที่ถูกจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ และ จัดตั้งภายใต้กฎหมายพิเศษ โดยแต่ละแห่งจะมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกลุ่มลูกค้า และ การบริการที่แตกต่างกัน เช่น

1. ธนาคารออมสิน (Government Savings Bank)
2. ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (Government Housing Bank)
3. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives)
4. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise Development Bank: SME Bank)

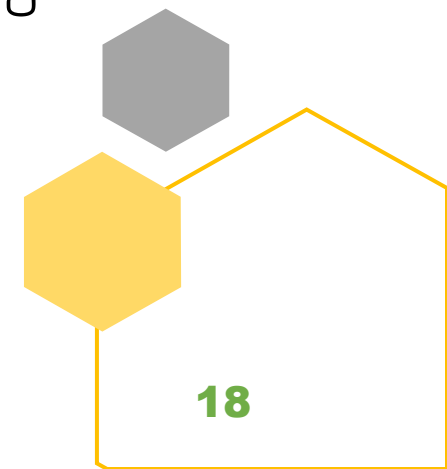
สถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ (non-bank financial institutions)

สถาบันการเงินทำหน้าที่ คล้ายกับ ธนาคารพาณิชย์ แต่จะมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกลุ่มลูกค้า และ การบริการที่แตกต่างกัน

- บริษัทเงินทุน บริษัทหลักทรัพย์ (Security Company)
- บริษัทเครดิตฟองซิเออร์ (Credit Foncier Company)
- บริษัทประกันชีวิตและประกันวินาศภัย (Life and Non-Life Insurance Company)
- บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม (Mutual Fund Management Company)
- สหกรณ์การเกษตร (Agricultural Cooperatives)
- สหกรณ์ออมทรัพย์ (Savings Cooperatives)
- โรงรับจำนำ (Pawn shop)

หน้าที่ของธนาคารกลาง (Central Bank)

- เป็นนายธนาคารของธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank)
- เป็นนายธนาคารของรัฐบาล
- ออกธนบัตร (Bank Note) (ธนาคารกลางไม่ออกเหรียญ)
- เป็นผู้ให้กู้ยืมแหล่งสุดท้ายของธนาคารพาณิชย์
- กำกับ ดูแล การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ให้เป็นตามนโยบาย
- เป็นผู้ควบคุมปริมาณเงินผ่าน **นโยบายการเงิน**

ธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand: BOT)

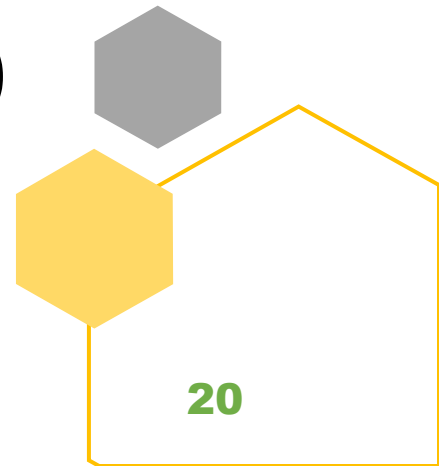

นโยบายการเงิน (Monetary Policy)

นโยบายการเงิน เป็นมาตรการในการดำเนินงานด้านการควบคุมปริมาณเงินและ
เครดิตธนาคารกลาง รวมถึง การดูแลปริมาณเงินและสินเชื่อเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
ทางเศรษฐกิจ เช่น การรักษาเสถียรภาพของราคา ส่งเสริมการจ้างงาน การรักษา
ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การรักษาดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ
แบ่งนโยบายได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. นโยบายการเงินแบบเข้มงวด (ทำให้ปริมาณเงินลดลง)
2. นโยบายการเงินแบบผ่อนคลาย (ทำให้ปริมาณเงินเพิ่มขึ้น)

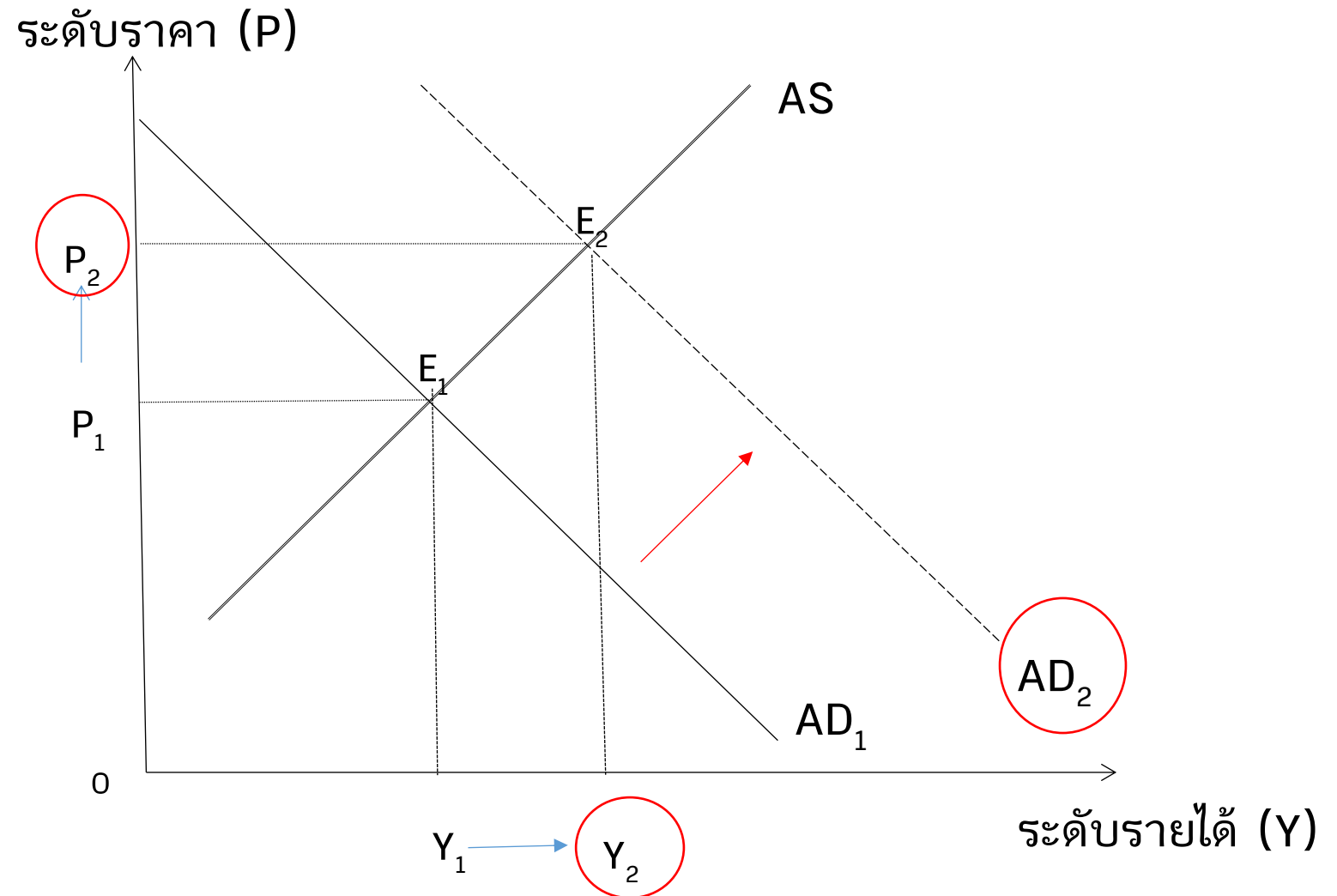
- แต่ละนโยบายควรใช้เมื่อใด ???

นโยบายการเงินกับการกระตุ้นเศรษฐกิจ

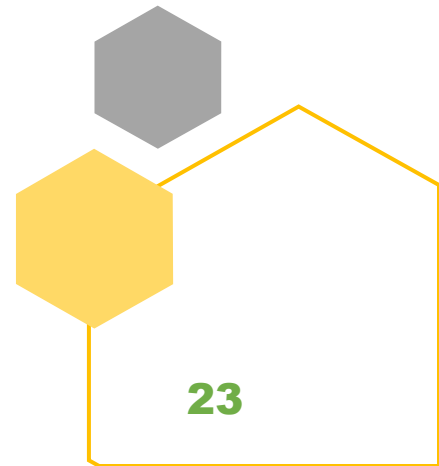
- เพื่อให้อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น รัฐจะใช้นโยบายการเงินแบบขยายตัว (Expansionary Monetary Policy) โดยใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อให้ปริมาณเงินมีในเศรษฐกิจมากขึ้น
- มักใช้ในกรณีเศรษฐกิจซบเซา เช่น การลงทุนอยู่ระดับต่ำ การบริโภคอยู่ในระดับต่ำ ความต้องการสินเชื่อมีน้อยเมื่อเทียบกับเงินออมที่มีอยู่
- ธปท. (BOT) ใช้นโยบายการเงินขยายตัว → อัตราดอกเบี้ย (i) ↓
→ การลงทุน (I) ↑ → การจ้างงาน ↑ → อุปสงค์มวลรวม (AD) ↑

นโยบายการเงินกับการกระตุ้นเศรษฐกิจ

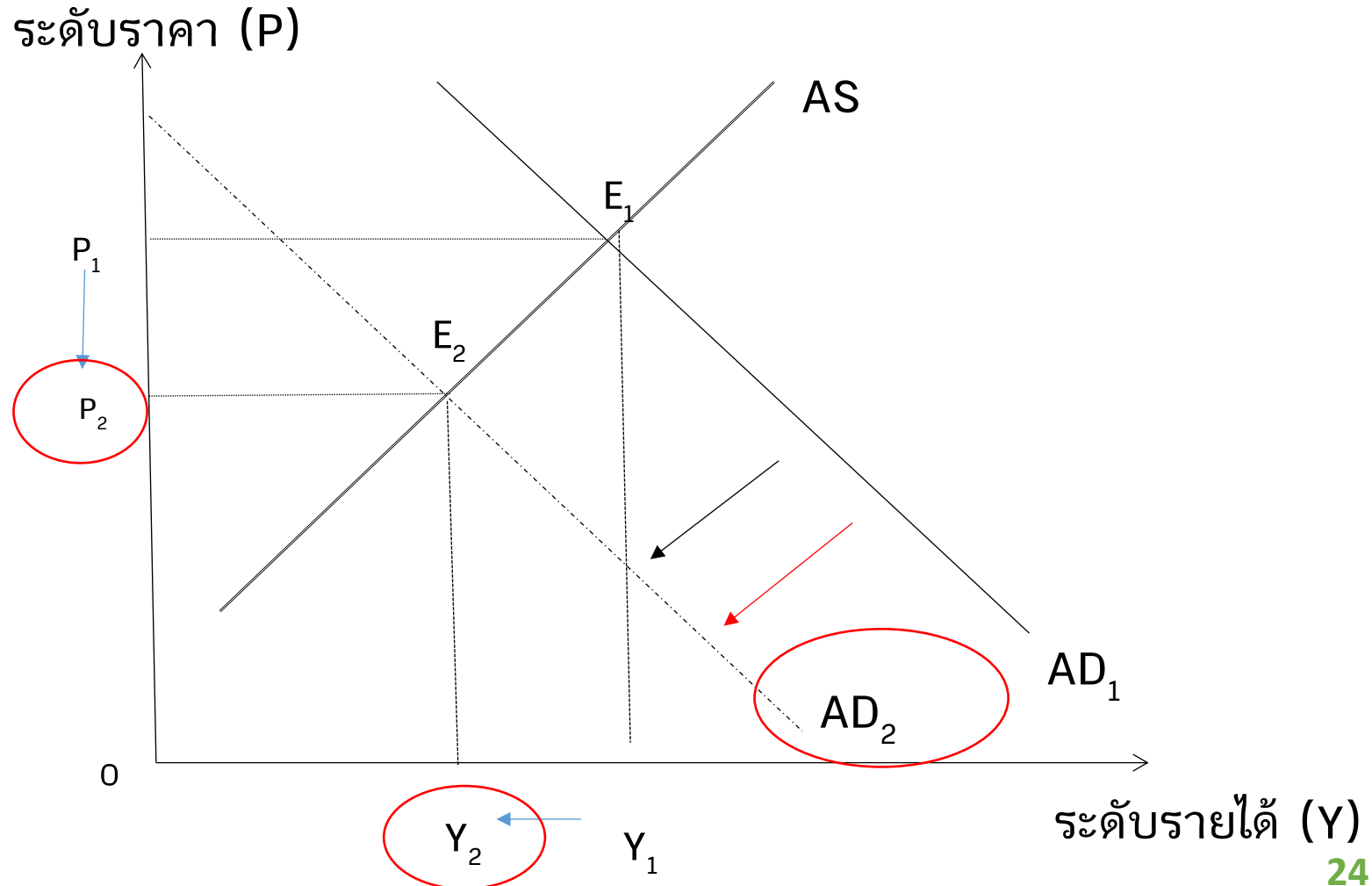

นโยบายการเงินแบบหดตัว

- นโยบายการเงินแบบเข้มงวดหรือหดตัว (Contractionary Monetary Policy) เป็นการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อให้ปริมาณเงินมีขนาดเล็กลง
- มักใช้ในกรณีเศรษฐกิจมีปัญหา เช่น ปัญหาเงินเฟ้อ (Inflation) ราคาสินค้าสูงขึ้นทำให้ประชาชนเดือดร้อนต้องใช้จ่ายสูงขึ้นมาก หรือ การนำเข้าสูงจนดุลการค้าขาดดุลอันมีผลต่ออัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น
- ธปท. (BOT) ใช้ **นโยบายการเงินหดตัว** → อัตราดอกเบี้ย (i) ↑ → การลงทุน (I) ↓
→ **อุปสงค์มวลรวม (AD) ↓**

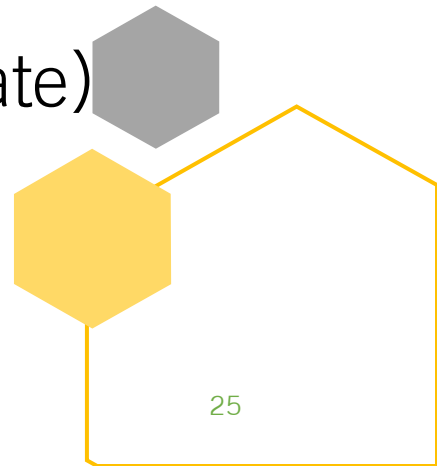
นโยบายการเงินกับการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

การควบคุมปริมาณเงินหรือนโยบายการเงิน

หน่วยงานที่รับผิดชอบในการใช้มาตรการต่างๆ ทางการเงิน คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย

- การเปลี่ยนแปลงอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย (Legal Reserve Requirement)
- การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Policy Interest Rate)

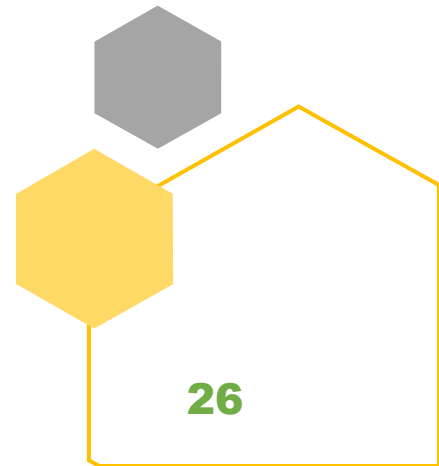
การเปลี่ยนแปลงอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย

การเปลี่ยนแปลงอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย (Legal Reserve Requirement)

ถ้าธนาคารต้องการเพิ่มปริมาณเงิน จะลดอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย

↓ อัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย → ปริมาณเงินธนาคารพาณิชย์ปล่อยกู้ ↑

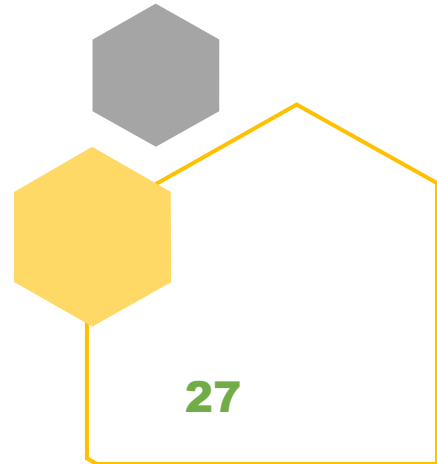
→ I ↑ → จ้างงาน ↑ → รายได้ Y ↑

การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Policy Interest Rate)

อัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทยถือเป็นอัตราดอกเบี้ยนโยบายของสถาบันการเงิน เมื่ออัตราดอกเบี้ยนโยบายเปลี่ยนแปลงจะทำให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ไปในทิศทางเดียวกัน

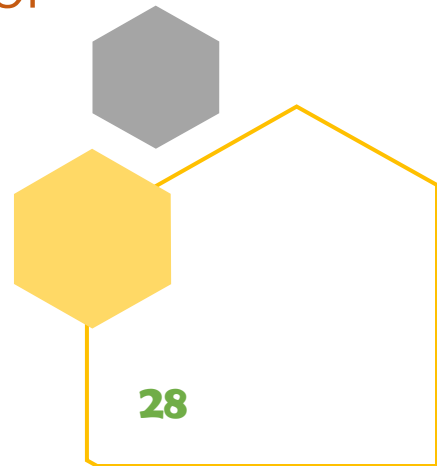
↑ อัตราดอกเบี้ยนโยบาย → กู้เงิน ↓ → I ↓ → จ้างงาน ↓ → รายได้ Y ↓

นโยบายการเงินตามกรอบเป้าหมายเงินเฟ้อ

นโยบายการเงินตามกรอบเป้าหมายเงินเฟ้อ (Inflation Targeting) เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับแนวทางการดำเนินนโยบายการเงินซึ่งภายในกรอบดังกล่าว ธนาคารกลางจะประกาศเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อระยะ 1-2 ปีข้างหน้าเพื่อใช้เป็นเป้าหมายหลักในการดำเนินนโยบายการเงิน

เครื่องมือใช้วัดดัชนีเงินเฟ้อที่สำคัญ คือ **ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index: CPI)**

เป้าหมายเงินเฟ้อของไทย (Inflation Targeting)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) เห็นชอบร่วมกันกำหนดให้อัตราเงินเฟ้อทั่วไปที่ 1-3% เป็นเป้าหมายนโยบายการเงินระยะกลางและสำหรับปี 2568 ด้วยเหตุผลหลัก 3 ประการ ได้แก่

1. ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ: เป้าหมายนี้เอื้อต่อการเติบโตที่สอดคล้องกับศักยภาพและสามารถควบคุมความคาดหวังเงินเฟ้อในระยะกลางได้
2. มีความยืดหยุ่น: ช่วง 1-3% เหมาะสมกับเศรษฐกิจไทยที่เป็นขนาดเล็กและเปิดกว้าง ทำให้สามารถรองรับความผันผวนจากปัจจัยด้านอุปทานและภายนอกประเทศได้
3. สร้างความเชื่อมั่น: การคงเป้าหมายเดิมแสดงถึงความมุ่งมั่นในการรักษาเสถียรภาพด้านราคา ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและช่วยยึดเหนี่ยวความคาดหวังเงินเฟ้อในระยะยาว

Q & A